

Recomandări

Recomandările nr. 02/2021 privind temeiul juridic pentru stocarea datelor referitoare la cărțile de credit în scopul unic de a facilita alte tranzacții online

Adoptate la 19 mai 2021

Comitetul european pentru protecția datelor

având în vedere articolul 70 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul 2016/679/UE al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (denumit în continuare „RGPD”),

având în vedere Acordul privind SEE și, în special, anexa XI și Protocolul 37 la acesta, astfel cum au fost modificate prin Decizia nr. 154/2018 a Comitetului mixt al SEE din 6 iulie 2018,

având în vedere articolele 12 și 22 din Regulamentul său de procedură,

ADOPTĂ URMĂTOARELE RECOMANDĂRI:

1. În contextul pandemiei de COVID-19, economia digitală și comerțul electronic s-au dezvoltat continuu. În mod similar, au crescut riscurile de utilizare online a datelor referitoare la cărțile de credit. Așa cum a afirmat Grupul de lucru instituit prin articolul 29 în orientările sale privind evaluările impactului asupra protecției datelor, abuzul de date referitoare la cărțile de credit „implică, în mod clar, efecte grave în viața de zi cu zi a persoanei vizate”, întrucât datele financiare pot fi utilizate pentru „fraudarea sistemelor de plată”¹.
2. Prin urmare, este foarte important ca operatorii să instituie garanții adecvate pentru persoanele vizate și să le asigure controlul asupra propriilor date personale, pentru a reduce riscul prelucrării ilegale și a stimula încrederea în mediul digital. CEPD consideră că această încredere este vitală pentru creșterea durabilă a economiei digitale.
3. În acest scop, prezentele recomandări urmăresc să încurajeze aplicarea armonizată a normelor de protecție a datelor în ceea ce privește prelucrarea datelor referitoare la cărțile de credit în Spațiul Economic European (SEE) și să garanteze protecția omogenă a drepturilor persoanelor vizate, cu respectarea deplină a principiilor fundamentale de protecție a datelor, așa cum se prevede în RGPD.
4. Mai precis, prezentele recomandări se referă la stocarea datelor referitoare la cărțile de credit de către furnizorii online de bunuri și servicii, în scopul unic și specific de a facilita achizițiile ulterioare ale persoanelor vizate². Recomandările privesc situația în care o persoană vizată cumpără un produs sau plătește un serviciu prin intermediul unui site sau al unei aplicații și furnizează datele referitoare la cartea sa de credit, în general într-un formular special, pentru a încheia respectiva tranzacție unică.

¹ GRUPUL DE LUCRU INSTITUIT PRIN ARTICOLUL 29 – Orientări privind evaluarea impactului asupra protecției datelor (EIPD) și modul în care se determină dacă prelucrarea este „susceptibilă să genereze un risc ridicat” în sensul Regulamentului 2016/679.

² Este de remarcat că acestea nu vizează nici instituțiile de plată care își desfășoară activitatea în magazine online, nici autoritățile publice și nici stocarea datelor referitoare la cărțile de credit în alt scop, de exemplu pentru respectarea unei obligații legale sau pentru stabilirea unei plăți recurente în cazul contractelor de continuare a executării sau al abonamentului la un serviciu pe termen lung (de exemplu, un contract care prevede furnizarea unui anumit bun în fiecare lună sau un abonament la un serviciu de streaming pentru muzică sau filme).

5. Ca în cazul oricărei prelucrări, operatorul trebuie să aibă un temei juridic valabil conform articolului 6 din RGPD pentru a stoca datele respective. În această privință, trebuie remarcat că o serie de temeiuri juridice menționate la articolul 6 din RGPD nu ar fi aplicabile acestei situații și trebuie excluse. Stocarea datelor referitoare la cărțile de credit în urma unei tranzacții, pentru a facilita achiziții ulterioare, nu poate fi considerată necesară pentru îndeplinirea unei obligații legale [articolul 6 alineatul (1) litera (c) din RGPD] și nici pentru a proteja interesele vitale ale unei persoane fizice [articolul 6 alineatul (1) litera (d) din RGPD]. Nici îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul [articolul 6 alineatul (1) litera (e) din RGPD] nu poate fi considerată temei juridic adecvat.
6. În plus, stocarea datelor referitoare la cărțile de credit după efectuarea plății pentru bunuri sau servicii nu este necesară ca atare pentru executarea unui contract [articolul 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD]. Deși prelucrarea datelor referitoare la cartea de credit utilizată de client pentru a plăti este necesară în primul rând pentru executarea contractului, în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD, stocarea acestor date este utilă numai pentru a facilita o potențială tranzacție viitoare și pentru a facilita vânzările. Un astfel de scop nu poate fi considerat strict necesar pentru executarea contractului de furnizare a bunului sau a serviciului pe care persoana vizată l-a plătit deja³.
7. În ceea ce privește prelucrarea necesară în scopul interesului legitim al operatorului sau al unei părți terțe⁴, CEPD ia act de faptul că, pentru ca operatorul să se poată baza pe articolul 6 alineatul (1) litera (f) din RGPD, trebuie îndeplinite cele trei condiții prevăzute la respectivul articol⁵. Acest temei juridic impune, în primul rând, identificarea și calificarea unui interes legitim urmărit de operator sau de o parte terță. Interesul operatorului sau al unei părți terțe poate fi mai larg decât scopul prelucrării și trebuie să existe și să fie efectiv la data prelucrării datelor⁶.
8. În al doilea rând, temeiul juridic al interesului legitim impune necesitatea de a prelucra date cu caracter personal în scopul interesului legitim urmărit. În ceea ce privește această ultimă condiție, potrivit căreia operatorul are un interes legitim, după cum este subliniat mai sus, nu este evident că stocarea datelor referitoare la cărțile de credit pentru a facilita viitoare achiziții este necesară pentru urmărirea respectivului interes legitim. De fapt, realizarea efectivă a altei achiziții depinde de alegerea consumatorului și nu este determinată de posibilitatea de a o realiza „printr-un clic”.
9. În cele din urmă, a treia condiție impune efectuarea unui test comparativ: interesul legitim al operatorului sau al părții terțe trebuie pus în balanță cu interesele sau cu drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate, inclusiv cu drepturile persoanei vizate la protecția datelor și la

³ Vezi și Orientările CEPD 2/2019 privind prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD în contextul furnizării de servicii online persoanelor vizate, în special pagina 10.

⁴ Vezi avizul Grupului de lucru instituit prin articolul 29 privind noțiunea de interes legitim al operatorului de date în temeiul articolului 7 din Directiva 95/46/CE, care este în prezent în curs de revizuire de către CEPD (vezi programul de activitate al CEPD 2021/2022 adoptat la 16 martie 2021).

⁵ Vezi Hotărârea CJUE din 4 mai 2017, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde/Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”, C-13/16, EU:C:2017:336, punctul 28.

⁶ Vezi Hotărârea CJUE din 11 decembrie 2019, TK /Asociația de Proprietari bloc M5A-Scara A, C-708/18, EU:C:2019:1064, punctul 44.

viața privată. Testul comparativ necesită luarea în considerare a circumstanțelor specifice ale prelucrării⁷. O componentă esențială a exercițiului comparativ este impactul potențial rezultat din prelucrare asupra drepturilor și libertăților persoanei vizate⁸. Acest impact poate depinde de natura datelor, de metoda specifică de prelucrare și de accesul unor părți terțe la astfel de date. În ceea ce privește criteriul privind natura datelor, trebuie remarcat că datele financiare au fost calificate de Grupul de lucru instituit prin articolul 29 ca fiind date cu caracter foarte personal, deoarece abuzul de astfel de date implică, în mod clar, efecte grave în viața de zi cu zi a persoanei vizate⁹. Prin urmare, în pofida obligației operatorului de a pune în aplicare măsuri de ordin tehnic și organizatoric pentru a asigura securitatea adecvată a datelor referitoare la cărțile de credit în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (f) din RGPD și în pofida faptului că datele respective pot fi stocate în alte scopuri, prelucrarea acestor date pentru a facilita achiziții ulterioare poate implica un risc tot mai mare de încălcare a securității datelor referitoare la cărțile de credit, deoarece implică prelucrarea în alte sisteme. Un alt element important al testului comparativ care poate fi luat în considerare pentru a evalua impactul prelucrării asupra persoanelor vizate îl reprezintă așteptările rezonabile ale persoanelor vizate pe baza relației lor cu operatorul de date, a contextului și a scopului colectării datelor cu caracter personal¹⁰. Or, se pare că, la momentul cumpărării, deși furnizează pentru plată datele referitoare la cartea de credit, persoana vizată nu se așteaptă în mod rezonabil ca datele referitoare la cartea sa de credit să fie stocate pentru o perioadă mai lungă decât este necesar pentru a plăti bunurile sau serviciile pe care le cumpără. În consecință, drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate de protecția datelor probabil vor avea prioritate față de interesul operatorului în acest context specific.

10. Aceste aspecte duc la concluzia potrivit căreia consimțământul [articolul 6 alineatul (1) litera (a) din RGPD] pare a fi singurul temei juridic adecvat pentru legalitatea prelucrării descrise mai sus. Într-adevăr, pentru a aborda riscurile de securitate, pentru a permite persoanei vizate să dețină controlul asupra datelor sale și să decidă în mod activ cu privire la utilizarea datelor referitoare la cartea sa de credit, consimțământul specific al persoanei vizate ar trebui obținut înainte de stocarea datelor referitoare la cartea sa de credit după o achiziție. Acest consimțământ îi va permite operatorului să demonstreze disponibilitatea persoanei de a-și facilita achizițiile ulterioare prin intermediul site-ului sau al aplicației specifice, fapt care nu poate fi presupus prin simplul fapt că persoana respectivă a efectuat una sau mai multe tranzacții izolate.
11. Acest consimțământ nu poate fi presupus, ci trebuie să fie liber, specific, informat și lipsit de ambiguitate¹¹. Consimțământul trebuie acordat printr-o acțiune fără echivoc și trebuie solicitat amiabil, de exemplu printr-o casuță care să nu fie prebifată¹², direct pe formularul utilizat pentru

⁷ Vezi Hotărârea CJUE din 24 noiembrie 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) și Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD)/Administración del Estado, C-468/10 și C-469/10, EU:C:2011:777, punctele 47 și 48; Hotărârea CJUE din 19 octombrie 2016, Patrick Breyer/Bundesrepublik Deutschland, C-582/14, EU:C:2016:779, punctul 62.

⁸ Vezi Hotărârea CJUE din 24 noiembrie 2011 susmenționată, punctul 44; Hotărârea CJUE din 11 decembrie 2019 susmenționată, punctul 56.

⁹ GRUPUL DE LUCRU INSTITUIT PRIN ARTICOLUL 29 – Orientări privind evaluarea impactului asupra protecției datelor (EIPD) și modul în care se determină dacă prelucrarea este „susceptibilă să genereze un risc ridicat” în sensul Regulamentului 2016/679.

¹⁰ Vezi considerentul 47 din RGPD.

¹¹ Vezi Orientările CEPD 05/2020 privind consimțământul în temeiul Regulamentului 2016/679.

¹² *Ibidem*.

colectarea datelor. Acest consimțământ specific trebuie diferențiat de consimțământul acordat pentru clauzele de prestare a serviciilor sau de vânzare și nu poate fi o condiție pentru efectuarea tranzacției.

12. Conform articolului 7 alineatul (3) din RGPD, persoana vizată are dreptul să-și retragă în orice moment consimțământul pentru stocarea datelor referitoare la cartea de credit în scopul facilitării achizițiilor ulterioare. Retragera trebuie să fie liberă, simplă și la fel de ușor de efectuat de persoana vizată ca și acordarea consimțământului. Retragera trebuie să ducă la ștergerea efectivă de către operator a datelor referitoare la cărțile de credit stocate în scopul unic de a facilita tranzacții ulterioare.

Pentru Comitetul european pentru protecția datelor

Președinte

(Andrea Jelinek)